

Stadsbyggnadsförvaltningen
plan@tyreso.se
Tyresö Kommun
13581 TYRESÖ

**YTTRANDE över detaljplan för Bostäder i Amaryllisparken.
Del av Kumla 3:1264 m.fl inom Tyresö Kommun, Stockholms län.
Dnr KSM 2019-949-214 februari 2022 GRANSKNINGSSKEDE.**

Många Tyresöbor skulle uppskatta modiga politiker, utan prestige, som vågar avbryta dåliga planprojekt.

Varför inte lyssna till vad Tyresöborna tycker att vi ska tänka på när vi utvecklar framtidens Tyresö enligt resultatet av den senaste opinionsundersökningen av ÖP 2035.

Bevara Grönområden och Närnatur!

4.1 Vad ska vi tänka på när vi utvecklar Tyresö (alla svarande).

STRATEGI FÖR TYRESÖS PARKER OCH NÄRNATUR

Vad är Tyresös "Strategi för Tyresös parker och närnatur, NÄRA PARK OCH NATUR" antagen i kommunfullmäktige 2019-11-21 och undertecknad av alla tre ledande politiker i "Tillsammans för Tyresö", egentligen värd mer än ord på papper när samma politiker tillåter exploatering av parkmark typ **AMARYLLISPARKEN**.

OPARTISKA UTREDNINGAR

Det är anmärkningsvärt att samtliga i planarbetet ingående utredningar är beställda och bekostade av exploatören Sveafastigheter. Det minskar förtroendet för att utredningarna är opartiska.

MEDBORGARINFLYTANDE

Det är anmärkningsvärt att inte planförslaget ändrats på väsentliga punkter när samtliga 150 yttranden från Naturskyddsföreningen, sakägare och övriga enskilda är negativa till planförslaget.

Det är verkligen på tiden att våra ledande politiker i "Tillsammans för Tyresö" och tjänstepersoner i kommunen lyssnar på medborgarnas och intresseorganisationernas synpunkter över detaljplaneringen i kommunen.

Så här tycker medborgarna i Lindalen

FLADDERMÖSS

Sedan samrådskedet har handlingar kompletterats med en allmänt hållen utredning, av SWECO, om "Fladdermusmiljöer i utredningsområdet Amaryllis(-parken). Den innehåller ingen inventering av fladdermöss utan endast en inventering av fladdermusmiljöer.

Däremot har en professionell fladdermusinventering med ultraljudsdetektor, inspelningsutrustning och autoboxar utförts på privat initiativ den 28-31 juli 2021. Den visar bl.a. på förekomst av rödlistade arter av fladdermöss tex. Nordfladdermus.

Vi kräver att en professionell opartisk inventering av fladdermöss utföres i planområdet vid rätt tidpunkt på året samt att en analys om hur ljusföroreningarna påverkar planområdet då Amaryllisparken är en mörkerkorridor fladdermössen trivs i.

INVENTERING AV EKOLOGISKA VÄRDEN

Sedan samrådskedet har handlingar kompletterats och bytt namn från Inventering av naturvärden, NVI till ovanstående.

Naturskyddsföreningen och "Tillsammans för Amaryllisparken" har gemensamt upprättat ett dokument 2021-10-10 om bristerna i denna NVI efter samrådsskedet, se bifogat dokument i slutet av yttrandet.

Naturvärdesinventering (NVI) är bristfälligt gjord vid fel årstid. Bl.a. har man missat många mycket gamla träd och rödlistade djur och växter. tex. fåglar, svampar, mossor, lavar mm. Inga ytterligare fältinventeringar av naturmiljön har utförts efter 2020-04-08 utom inventering av vitryggig hackspett och utredning av fladdermusmiljöer enligt ovan.

Vår kritik om bristfällig inventering och felaktiga bedömningar kvarstår.

BOSTADSKVALITETER

Detaljplanen innebär nya bostäder med fasader, fönster och balkonger mot Bollmoravägen som är en svårt bullerutsatt och luftförorenad förortsgata med stark och ökande genomfarts trafik (även med planerad stomlinje för bussar) och transportväg för farligt gods.

Dessutom är de gemensamma gårdsmiljöerna orienterade mot norr och i ständig skugga.

Detta är stora brister i boendemiljön som inte kan accepteras.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Det är fortfarande anmärkningsvärt att kommunekologen, hållbarhetsstrategen och vattenstrategen enligt handlingarna ej har medverkat i planarbetet med hänsyn till områdets höga naturvärden och problematik med dagvatten.

KVARVARANDE SYNPUNKTER FRÅN SAMRÅDSYTTRANDET

Eftersom inga för oss betydelsefulla förändringar har skett i planförslaget sedan samrådskedet kvarstår våra synpunkter från samrådet enligt nedan:

Exploateringen av Amaryllisparken är särskilt illa valt eftersom den är en viktig oas i en redan hårt exploaterad omgivning och viktig närnatur som gynnar den biologiska mångfalden och bidrar med olika ekosystemtjänster (inte minst de sociala). Amaryllisparken är också en framtida buffertzona inför kommande klimatförändringar. Planförslaget försvagar väsentligt den viktiga nord-sydliga spridningsvägen vid det östra kvarteret D.

Naturskyddsföreningen Tyresö stöder aktionsgruppen "Tillsammans för Amaryllisparkens" åsikt att Amaryllisparken bör bevaras och utvecklas som park.

Vi anser att det är helt fel om Tyresö kommun säljer ut attraktiv parkmark till privata exploatörer enbart för att uppfylla översiktsplanens omdiskuterade mål på 300 lägenheter/år som få Tyresöbor har önskat.

Vi anser också att det är omotiverat att bygga en enklav med stadsmässiga kvarter och höga hus (3-5 vån. och med delvis inredda vindar) i Amaryllisparkens isolerade läge, utan anknytning till övrig tät bebyggelse. Blandad bebyggelse finns redan på platsen med fristående villor och bostadsrätter i flerbostadshus, Pluto.

Det är anmärkningsvärt att bygga nya bostäder med så stora brister i bostadskvaliteter som redovisats ovan.

Detaljplanen saknar helt **moderna** föreskrifter, för framtiden, om "gröna" kvaliteter som energihushållning med tex. solceller, semi-extensiva vegetationstak som minskar dagvattenflöden och gynnar biologisk mångfald, vertikal grönska typ "växtväggar" och gemensamma energisåla och effektiva tvättstugor som stärker delningsekonomin. En gammalmodig och exploatörsvänlig plan?

MILJÖPÅVERKAN

Att Stadsbyggnadsförvaltningen (även i andra kommuner), i alla förslag till detaljplaner, **slentrianmässigt**, hävdar:

att genomförandet av detaljplanen inte bedöms innebära någon betydande miljöpåverkan..., att detaljplanen inte innebär skada på ekologiskt känsliga områden..., att effekterna bedöms som hanterbara..., att detaljplanens genomförande bedöms därmed ha en obetydlig påverkan på MKB... och inga nationella, regionala eller kommunala miljömål åsidosätts samt att planförslaget inte bedöms leda till negativa effekter på människors hälsa och säkerhet, inger inget större förtroende hos oss medlemmar i Naturskyddsföreningen.

BARNKONSEKVENSER

Ingen förstår hur "Barnens bästa" tillvaratas i kommunens samhällsbyggnadsidé. Barn ska inte behöva ta bussen till Alby/Nyfors för att se/känna träd, blåbärsris, kottar och ekorrar. Enligt pedagogerna på förskolan Teddybjörnen har närnaturen i Amaryllisparken stor betydelse för barnen vars upptäckarlust automatiskt aktiveras i miljön.

Som framgår av WSP:s Barnkonsekvensanalys kommer, om planförslaget genomförs förskolan få en halverad närnatur för sin utevistelse, samtidigt som huskropparna (IV-vån) närmast förskolan kommer att ligga mycket nära förskoletomten och bedöms påverka upplevelsen på gården negativt och få barn och personal på förskolegården att känna sig uttittade. Under vår, höst och vinter kommer stora delar av förskolegården att ligga i kompakt skugga till skillnad från trädskugga som "silar" solljus och vajande träd som tillåter att solen skiner fram. Sammantaget innebär detta att exploateringen intill förskolan är klart olämplig.

ÖVERSIKTSPLAN (ÖP)

Ingen förstår hur detta projekt kan överensstämja med ÖP:s målsättning "att gröna park- och naturstråk ska förstärkas".

I Översiktsplan 2035 är endast den östra delen av Amaryllisparken redovisad som "**Förändrad användning**, Tät och medeltät bebyggelse". Därför är planförslaget inte förenligt med gällande ÖP inte ens som "intentioner".

Begreppet "Medeltät bebyggelse" avser enligt ÖP2035: Tätortsmässig karaktär med i huvudsak bostäder i **mindre** flerfamiljshus, radhus, parhus och småhus.... Det finns **parker**.... och mindre grönytor inom bostadsområden....

Ledord för Tyresö Kommuns bostadsbyggande enligt Översiktsplanen 2035 är:

HÅLLBART, MÄNSKLIGT, GRÖNT OCH BLÅTT

Men de aktuella byggplanerna för Amaryllisparken talar ett helt annat språk – nu görs precis tvärtom!

Kommunen tar det enda lilla gröna närområdet, som är lättillgängligt och mycket betydelsefullt för många av de boende, i anspråk för att bygga bostäder, vars kvalitéer går emot kommunens egna målformuleringar nedan. Området är mycket viktigt för daglig, *hållbar, mänsklig och grön* naturkontakt som promenader, hundrastning och lekområde för barn. Tyresö kommun kan inte hänvisa de boende i Lindalen till Skrubbaområdets grönstruktur eftersom kommunen inte har rådighet över marken som tillhör Stockholms stad.

Kommunens målformuleringar:

- **Från översiktsplanen:** Antal bostäder där människor störs av buller ska minimeras.
I det aktuella projektet för Amaryllisparken planeras istället ett stort antal nya bostäder längs en starkt trafikerad genomfartsgata Bollmoravägen, vars trafik kommer att öka med växande befolkning och med en planerad förlängning till Vendelsövägen genom Skrubbaområdet. Det är redan nu svårt att föra samtal i området och det är knappast ansvarsfullt att idag skapa så bullriga och luftförorenade livsmiljöer mitt emot ett stort industriområde.
- Tyresö har ju också stolt beslutat att följa FN:s miljömål, där ett av målen är:
God bebyggd miljö – med två preciseringar enligt nedan.
Natur- och grönområden: Det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet.
Hälsa och säkerhet: Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.
Det är då anmärkningsvärt att bygga bostäder nära Bollmoravägen som är en sekundär transportväg för farligt gods (i huvudsak drivmedel till två bensinstationer). Transportvägen så nära bostäderna är enligt riskbedömningen så farlig att särskilda åtgärder krävs. Tex. brandklassade fasader (EI30) och fönster (EW30, öppningsbart?) samt speciella krav på utrymningsvägar och friskluftsintag.

När Tyresö bygger nya bostäder, som är människors livsmiljöer för framtiden, bör vi naturligtvis göra det i linje med de mål vi antagit: **Hållbart, Mänskligt, Grönt och Blått!** Så utveckla istället Amaryllisparken för att människor ska kunna mötas på olika sätt (social hållbarhet) och låt det lilla skogsområdet få stå kvar och utföra sina gratistjänster (ekosystemtjänster) genom att ta hand om en stor del av luftföroreningarna från trafiken!
Till nytta och glädje för många Lindalsbor.

NATURVÄRDEN

De mest tätbebyggda kommundelarna har störst behov av **närnatur** för att säkra resterna av den biologiska mångfalden, de svaga sambanden i spridningsvägarna, ekosystemtjänsterna och människors hälsa och välbefinnande.

Det är ett misstag att ta viktiga närnaturområden i anspråk för ny bebyggelse och vi ser mycket allvarligt på utvecklingen att så mycket **närnatur** bebygges och försvinner i de centrala delarna av kommunen.

De viktigaste **ekosystemtjänsterna** i tät bebyggelse är de **reglerande** (tex. rening av luft, klimatrelering vid värmeböljor, vattenreglering vid skyfall, pollinering, fröspridning, skadedjursreglering, bullerdämpning och koldioxidbindning) samt de **kulturella**.

Närnaturen får, i rådande **klimatkris**, en alltmer framträdande funktion som **klimatregulator** i tät bebyggelse.

SLUTSATS

Eftersom Amaryllisparken är ett viktigt närnaturområde med höga naturvärden är det **vår vision** att kommunen i stället för det föreslagna projektet *bevarar och utvecklar Amaryllisparken som park*.

Vår sammanlagda bedömning är att exploatering av Amaryllisparken innebär en stor förlust av naturvärden och biologisk månfald och därför borde undantas från den föreslagna exploateringen.

Med hänsyn till ovanstående synpunkter yrkar vi på att det föreslagna planförslaget avvisas och planuppdraget avslutas.

OKLARHETER i planhandlingar. Planbeskrivning (PB) och plankarta (PK):

- Vad menas med "högsta nockhöjd i meter över medelmarknivån"? Är inte tex. +75 en plushöjd? Texten borde vara "högsta nockhöjd i meter över angivet nollplan".
- Illustrationsbilden sett från Bollmoravägen är missvisande och manipulerande eftersom den visar stora tallar som inte finns och en ensam lådcyklist på den starkt trafikerade genomfartsleden. "Grönt lullull" gagnar inte medborgarna. Visa ett verkligt bildmontage.
- Områden n_1 och $damm_1$ norr om kvartersmarken har en oklar omfattning.
- Felaktigt krav på $m_1 - m_4$ på E-området i väster?
- Beteckning träd $_1$ och n_2 har samma lydelse.
- Beteckningarna $damm_1$, n_3 och träd $_1$ saknas i PB.

Tyresö 2022.03.11

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Solveig Dahl och Eva Lindh

Tyresö 2021-10-10

Stadsbyggnadsförvaltningen
plan@tyreso.se
Tyresö Kommun
13581 TYRESÖ

**Synpunkter på förslag till detaljplan för Bostäder i Amaryllisparken.
Del av Kumla 3:1264 m.fl inom Tyresö Kommun, Stockholms län.
Dnr KSM 2019-949-214 NATURVÄRDESDINVENTERING.**

Angående Naturvärdesinventeringen av Amaryllisparken

"Tillsammans för Amaryllisparken" och Tyresö Naturskyddsförening har granskat den Naturvärdesinventering (NVI) som ligger till grund för beslut om samråd avseende det nya detaljplaneförslaget och konstaterar brister i denna.

Noterade brister

1. Trädinventeringen är bristfälligt gjord. Endast 26 träd omnämns i rapporten som berör planområdet, dessa är omnämnda med måttangivelser och beskrivs genom okulära besiktningar utan borring. En måttangivelse av detta slag visar inte hela spektrat av värdet på träden, då ett träd dels kan mätas i omkrets men även genom att borra efter årsringar, barkens tjocklek samt grenarnas riktning, vilket gäller främst tallar. Flertalet grövre tallar i parken har t.ex pansarbark och grenverk som skvallrar om hög ålder.

Trädinventeringen är gjord till förmån för planförslaget då träd inom områden för huskroppar och lokalgata utelämnats. Flertalet av de större tallarna och granarna som står inom den före-slagna detaljplanens nya lokalgata samt inom vissa huskroppar är inte omnämnda i NVI:n.

Enligt PBL ska en NVI vara helt neutral och opartisk för att just naturvärden och intressen inom detaljplaneområdet ska kunna vägas för och emot.

En NVI får aldrig gynna ett visst planförslag.

2. Det är anmärkningsvärt att detaljplaneförslaget tagits fram med standardförfarande då Amaryllisparken är en allmän parkmark som nyttjas av flertalet grupper i olika åldrar - det korrekta förfarandet skulle ha varit ett utökat standardförfarande med en utökad MKB.
3. I NVI:n omnämns inte de rödlistade däggdjur som finns i Amaryllisparken. Bland annat fladdermöss som dessutom är fridlysta. Dessa har inventerats genom privata initiativ och specificerats både genom visuella dokumenterade observationer samt inspelningar i kvarhända audioboxar nattetid. Nordfladdermus som går under kategorin NT (Nära hotad) är bland annat inspelad samt visuellt observerad under hela perioden av året den är aktiv.

I NVI:n omnämns inte heller de insekter och rödlistade fågelarter som finns i Amaryllisparken. Många återfinns regelbundet i parken.

Med hänsyn till detta bör detaljplaneprocessen pausas tills en officiell fladdermus- och fågelinventering i parken genomförts och presenterats för medborgarna.

4. Beträffande den 9 stammiga sälgen som är omnämnd i NVI:n, som frisk och livskraftig, saknas djupgående analyser av de insekter som finns i sälgen och som lämnat tydliga spår efter sig i både bark och vegetation.
5. Förekomsten av invasiva arter saknas i NVI:n.
6. Beträffande övrig växtlighet/vegetation saknas specifikationer. Tex. saknas helt uppgifter om mossor, lavar och trädsvampar mm.

I NVI:n omnämns tex. inte de förekommande fleråriga tickorna i området. Dessa bör omnämnas då tickor indikerar höga naturvärden samt ibland hyser en del insekter vars existens också indikerar höga naturvärden - vi tänker då främst på fnösktickorna och klibbtickorna som tydligt återfinns på flera av de lågor och rakor som finns i parken.

7. NVI:n är gjord vid en sådan tidpunkt på året då knappast något djurliv återfinns. För terrestra ekosystem, så som Amaryllisparken är, skall en NVI utföras senare på året än vad som gjorts i detta fall. (mars månad).

I den nu rådande situationen då varje enskild kommun i Sverige måste upprätta handlingsplaner för skyfall enligt MSB:s önskan, vore det klokt att kommunen själva bekostar en genomarbetad NVI för det sista kvarvarande grönområdet i Lindalen som har kapacitet att hantera dagvatten och skyfall, innan detaljplanen för Amaryllisparken går vidare till granskningsskede.

"Tillsammans för Amaryllisparken" och Tyresö naturskyddsförening vill att följande åtgärder ska genomföras innan detaljplanen för Amaryllisparken ställs ut för granskning.

1. Kompletterande trädinventering.
2. Kompletterande inventering av rödlistade arter typ fladdermöss, fåglar och insekter, vid rätt tidpunkt på året.
3. Kompletterande inventering av övrig växtlighet/vegetation typ mossor, lavar och trädsvampar mm, vid rätt tidpunkt på året.
4. Att naturvärdesinventeringen (NVI) omarbetas och kompletteras.

TILLSAMMANS FÖR AMARYLLISPARKEN
Genom Denise Persson